PREDLAGATELJ: ŽUPAN OBČINE JESENICE
PRISTOJNOST: OBČINSKI SVET OBČINE JESENICE
POROČEVALKA: MAG. VALENTINA GORIŠEK, VODJA ODDELKA ZA OKOLJE IN PROSTOR

POROČILO ŠT. 3 O REALIZACIJI AKCIJSKEGA PROGRAMA VARSTVA OKOLJA ZA LETO 2019

UVOD

Podajamo poročilo št. 3 o realizaciji Akcijskega programa varstva okolja (APVO) Občine Jesenice za leto 2019. Aktivnosti so se v letu 2019 izvajale skladno s programom, ki ga je potrdil Občinski svet Občine Jesenice. V poročilu prikazujemo naloge, ki so bile izvedene v okviru akcijskega programa varstva okolja za leto 2019 (obdobje maj – oktober), ki obsegajo:

1. izdelava kazalnikov okolja za javna podjetja, primerjava s Slovenijo in posebej s sosednjimi občinami
2. dopolnitev katastra onesnaževalcev,
3. izračun masnega in koncentracijskega onesnaževanja

Vzporedno teče izdelava Poročila o stanju okolja v občini Jesenice za obdobje 2015 do 2019, (osnutek bo izdelan v letu 2019, zaključek v letu 2020).

V nadaljevanju podajamo povzetek poročila.

1. IZDELAVA KAZALNIKOV OKOLJA ZA JAVNA PODJETJA

V skladu z APVO za leto 2019 smo pripravili primerjavo izbranih kazalnikov okolja za javna podjetja za leto 2018. Izbrane kazalnike smo primerjali z doseženimi kazalniki v preteklih letih. Izdelali smo tudi primerjavo s kazalniki, ki so na razpolago za Slovenijo in s kazalniki, ki jih dosegajo sosednje občine Bled, Gorje, Radovljica, Žirovnica in Kranjska Gora. Za leto 2018 smo pridobili podatke od vseh navedenih sosednjih občin.

Ugotovitve za primerjavo Občine Jesenice s Slovenijo:

- Poraba pitne vode v gospodinjstvih na Jesenicah se v letu 2018 glede na preteklo leto ni spremenila in je še vedno precej manjša od slovenskega povprečja in to kar za 28,3 %.
- Delež odpadnih vod, ki se čistijo sekundarno za celotno območje občine Jesenice je v letu 2018 znašal 93,5 %, v Sloveniji pa le 30,5 %. Posledično je delež odpadnih vod, ki se čistijo v greznicah, na Jesenicah znašal le 6,5 %, v Sloveniji pa je ta delež bistveno višji, 42,4 %.
- Delež neustreznih vzorcev pitne vode pri mikrobioloških preiskavah je bil v letu 2018 višji kot v letu 2017, vendar pa ni bilo ugotovljenih nobenih preseganj pri specifičnih patoloških mikrobioloških preiskavah (*E. Coli, enterokoki*, *C. Perfringens). V* Sloveniji je delež mikrobiološko neustreznih vzorcev zaradi *E. Coli, enterokoki*, *C. Perfringens* višji kot na Jesenicah, kjer je bil delež teh neustreznih vzorcev 0 %.

- Pri količini zbranega papirja in odpadnega stekla smo na Jesenicah malenkost slabši kot v Sloveniji, smo pa precej boljši kot v Sloveniji po količini zbrane odpadne plastike in odpadnih kovin na prebivalca. Prav tako so Jesenice boljše pri količini odloženih nenevarnih odpadkov na prebivalca, ki je na Jesenicah bistveno manjše v kg/prebivalca kot v Sloveniji.

Nekatere pomembnejše ugotovitve za Občino Jesenice glede na pretekla leta:

- Učinek čiščenja odpadne vode na CČN Jesenice znaša:
  - po KPK 95,82 %
  - po BPK5 98,72 %
  - po celotnem fosforju 87,75 %
  - po celotnem dušiku 84,61 %
- vsi učinki čiščenja odpadne vode so na CČN Jesenice višji, kot so zakonsko zahtevani in višji ali enaki kot preteklo leto
- Število ekoloških otokov se je po letu 2010 prvič povečalo, kar je pozitivno.
- V letu 2018 je bila izvedena ena izobraževalna akcija za ravnanje z odpadki več, kar je pozitivno in se kaže v dobrih rezultatih zbiranja različnih vrst odpadkov.
- Delež amonija v izcedni vodi odlagališča na dotoku CČN Jesenice se je glede na leto 2017 še dodatno zmanjšal in je najnižji, odkar se spremlja ta kazalec.
- Emisije vonjav z območja CERO Mala Mežakla se širijo v dolino. Pritožbe javnosti v letu 2018 so bile na račun začasno skladiščene lahke frakcije podjetja Ekogor d.o.o., ki na lokaciji izvaja obdelavo MKO.
- V letu 2018 je po podatkih ENOS OTE d.o.o. število priključenih poslovnih uporabnikov vročevoda malenkost višje kot v letu 2017, število gospodinjstev priključenih nanj pa precej višje kot v letu 2017.
- Število poslovnih in gospodinjskih uporabnikov zemeljskega plina se je v letu 2018 zmanjšalo glede na preteklo leto, medtem pa se povečalo število poslovnih in gospodinjskih priklopov na vročevod.
- Emisija CO_2 se je v letu 2018 zmanjšala glede na preteklo leto.

Primerjava Občine Jesenice s sosednjimi občinami

Za namen primerjave občine Jesenice s sosednjimi občinami smo prošnjo za posredovanje podatkov poslali naslednjim občinam: Žirovnica, Kranjska Gora, Radovljica, Bled in Gorje, ki so se vse odzvale za sodelovanje. V tabeli 4 je prikazana primerjava med naštetimi občinami glede po posameznih kazalcih za leto 2018. V občini Bled in Gorje Infrastruktura Bled nekatere podatke vodi skupno za obe občini, zato so določeni kazalci za ti dve občini prikazani skupno. Podobno velja tudi za občini Jesenice in Žirovnico, ker podjetje JEKO d.o.o. za nekatere kazalce nima ločenih podatkov za posamezno občino, zato so ti kazalci prikazani skupaj.

V nadaljevanju podajamo primerjavo občine Jesenice s sosednjimi občinami.

Občina Jesenice ima boljše kazalnike pri:

- Porabi pitne vode na prebivalca. Upoštevali smo samo porabo vode za gospodinjstva. Na količino porabljene vode za območje občine zelo vpliva tudi število turistov, zaradi katerih je poraba vode v občinah, ki imajo veliko turistov, na prebivalca večja.
- Deležu neustreznih vzorcev zaradi E.coli, saj nismo imeli niti enega neustreznega vzorca zaradi E.coli.

Občina Jesenice je manj uspešna:

- pri ločenem zbiranju odpadnega papirja, stekla, plastike, odpadnih kovin.

2. DOPOLNITEV KATASTRA ONESNAŽEVALCEV

Kataster onesnaževalcev je spletna aplikacija na spletnem naslovu GIS Občina Jesenice, naslovu http://gis.iobcina.si/gisapp/Default.aspx?a=Jesenice, na tematiki ekologija in prikazuje vire onesnaževanja okolja v Občini Jesenice z različnimi emisijami snovi v okolje.
Viri onesnaževanja okolja so geolocirani, to pomeni, da so v kataster onesnaževalcev viri onesnaževanja okolja oziroma merilna mesta, kjer se izvajajo meritve emisij snovi v okolje, podani z Gauss Krügerjevimi koordinatami. Kataster onesnaževalcev za občino Jesenice se vodi od leta 2004 dalje in v njem se nahajajo podatki o vseh tistih onesnaževalcih okolja, ki so skladno z zakonodajo zavezani, da izvajajo meritve emisij snovi v okolje in o izmerjenih emisijah snovi v okolje tudi poročajo Agenciji RS za okolje in Občini Jesenice.

V katastru onesnaževalcev so podatki o naslednjih meritvah emisij snovi v okolje:

- emisije snovi v zrak,
- emisije snovi v vode,
- onesnaženost podzemnih voda,
- onesnaženost tal,
- emisije elektromagnetnega sevanja,
- emisije hrupa v okolju.

Za občane so iz katastra onesnaževalcev dostopni podatki o lokaciji posameznega vira onesnaževanja okolja, opis merilnega mesta ter podatek ali so na tem izpusti emisije snovi v okolje čezmerne ali ne. Zadnji podatki, ki so vneseni v kataster onesnaževalcev, so podatki o monitoringih emisij snovi v okolje za leto 2018. Zavezanci so na poziv Občine Jesenice zahtevane podatke za leto 2018 predložili v mesecu aprilu 2019. Podatke, ki smo jih pridobili iz Poročil o izvajanju obratovalnih monitoringov podjetij za leto 2018, smo vnesli v kataster onesnaževalcev. Kataster onesnaževalcev s podatki o obremenjevanju okolja za leto 2018 je objavljen na spletnih straneh občine Jesenice (GIS).

3. IZRAČUN MASNEGA IN KONCENTRACIJSKEGA ONESNAŽEVANJA

V letu 2019 so bili pridobljeni podatki o obratovalnem monitoringu emisij snovi v okolje podjetij oz. družb, ki so vir emisij snovi v okolje in zavezanci za izvajanje obratovalnih monitoringov emisij snovi v okolje na območju občine Jesenice. Za leto 2018 smo dobili poročila o obratovalnem monitoringu od vseh družb. Na osnovi pregledanih prejetih poročil o obratovalnem monitoringu smo ugotovili, da v letu 2018 v občini Jesenice nobeno podjetje ni čezmerno obremenjevalo okolja (izven legislativno postavljenih okvirov).

Na območju Občine Jesenice so bile v letu 2018 emisije prahu, CO, niklja, bakra, mangana, dušikovih oksidov in metana nižje kot v letu 2017, emisije onesnaževal fluora in njegovih spojin izraženih kot HF, TOC in ogljikovega dioksida višje kot v letu 2017.

Družba SIJ Acroni, d.o.o. je v letu 2018 imela manj izpustov ogljikovega monoksida, niklja, kroma, bakra, SO2, mangana in svinca, povečale pa so emisije živega srebra, fluora in njegovih spojin izraženih kot HF, TOC in NOx glede na leto 2017.

Izračuni masnega onesnaževanja površinskih voda za leto 2018 glede na pretekla leta kažejo, da so se zmanjšale praktično vse emisije v vode z izjemo celotnega fosforja in AOX.

Iz izračunov masnega onesnaževanja površinskih voda v letih 2012 do 2017 je tudi razvidno, da je bila rekonstrukcija KČN Jesenice zelo uspešna, saj so se izpusti snovi v vode glede na leto 2014, ko so bili ti izpusti največji, zmanjšali za:

- 90% - izpusti amonijevega dušika,
- 75 % - izpusti celotnega fosforja,
- 88 % - izpusti celotnega dušika,
- 100 % - izpusti nitratnega dušika,
- 99,7 % - izpusti nitritnega dušika.

Natančnejši podatki so razvidni iz priloženega poročila o masnem in koncentracijskem onesnaževanju okolja v občini Jesenice v letu 2018 (priloga št. 2).

Kot že na začetku povedano, v okviru APVO teče izdelava Poročila o stanju okolja v občini Jesenice za obdobje 2015 do 2019, (osnutek bo izdelan v letu 2019, zaključek v letu 2020). Poročilo o stanju okolja je nujna podlaga za izdelavo novelacije Občinskega programom programa varstva okolja za obdobje 2020-2030.

PREDLOG SKLEPA:
Na podlagi 14. člena Statuta občine Jesenice (Ur. list RS, št. 101/2015), ter 84. člena Poslovnika o delu Občinskega sveta občine Jesenice (Ur. list RS, št. 2/2016) Občinskemu svetu Občine Jesenice predlagam v razpravo in sprejem naslednji

SKLEP:
Sprejme se Poročilo št. 3 o realizaciji Akcijskega programa varstva okolja za leto 2019.

ŽUPAN
Blaž Račič

Pripravili:
Katarina Haus (Občina Jesenice)
Alenka Markun (Marbo Okolje d.o.o.)

Številka: 354-1/2019
Datum: 23/10/2019

Prilogi:

- Priloga 1: Kazalci okolja in trendi za občino Jesenice za leto 2018 ter primerjava s sosednjimi občinami in Slovenijo
- Priloga 2: Masno in koncentracijsko onesnaževanje okolja na Jesenicah v letu 2018